

RMr. O.

243.

Th. C. W. 59.

RMlr. O.

243.

Teleki Susanna,
É könyv Regulája
Kegyelem Tablaja,
Jószág Peldája
É könyvet Tanuljad
Gyátrón meg olvasd
Soha meg ne unnyad,
Ládatokban ne Zárjad.
Szép dicséretet nyers
Semmit elnem vesztess
Mindenben jókat véss
É örökös élt.

Jutott É. Leányának, G. Ke meny
Anno 1721 The refianak.
Die 25 Juli 1767.

13 19

LELKI A B E C E.

A Christus Oskolájában az alsó Rendben bé-
állatandó Csecsemőknek

KÖZÖNSEGESSEN ; KIVALTKEPPEN
penig

*A' Méltóságos kegyes Fejedelem
Aszszonynak*

LORANTFI SU-
SANNANAK,
appróbb Cselédgyének hasz-
nokra.

*Egy Isten-felő tudós Anglus
Tanítónak irásábúl fordittatott.
Es most újjonnan ki-nyomtattatott.*

K E R E S D E N,

Székesi Mihály által. Año dñe. m. ccc. Lxxxiv.

M. ACADEMIA
KÖNYVTÁRA

E L Ö L - J A R O

Szükséges oktatás.

I. Z A-Be-Ce, az Írás tanu-
lásnak csak leg-gyengéb és előb
kezdeti, s' majd csak gyermeki
játéknak látszik; de azonban
oly igen nagy mesterség fekszik alatta, hogy va-
lamenyi szó, írás ez világon vagyon, mind
csak ez egy-néhány bótúkon fordul-meg. Il-
lyen szabásu Lelki-A-Be-Ce leszzen ez azok-
nak, az kik menyei bölcsességet akarnak tanul-
ni. Melyben a' Kérdések és Feleletek mint
meg-annyi bótúk, rövidék, könnyek, és so-
kaknak majd csak gyermeki dolognak tetősenek;
de a' ki kelleteképpen meg-tanúllya, derakas-
san kezdi az Istennek akarattját venni eszébe.

Az Tudósbaikat, kik ezeket olvassák arra
kérem, hogy ne a' magok mostani állapottyok-
ból mérsékellyék ezeknek jóvendő hasznokat.
Ők jól tudgyák; azért semmi dolgok ezek: je-
les köveckezés! Szintén úgy esik ez, mint az
ki az olvasást meg-tanulta; s' mint-hogy néki
már többé az A-Be-Ce nem szükséges, csak
semmire-kellőnek tartaná azt. Hallád! volt az

ideje az mikor te sem tudtad ezeket ; s' igen jól esett , ha ki efféle gyengédeden-való tanítgatás által rejá oktator. Ne légy hát olyan mint az számár csirkót hallottam ; ki az annyát jó-izú-ven meg-szopja , s' az után még oldalban rugia fellyúl reája. Az kik még nem tudgyák , hadud tanúllják-meg azok-ú , mint te régen. Magad-ú pedig ki tudgya , talám nem mindeniket tudod (meg eshetik könnyen) tanúld-meg , nem szé-gyen.

2. Az Feleletek itt többire , mind sönként szedegottettek a' szent Irásbúl , melyhez-ké-pest , annyi val tagadhatatlanb és bátorságosb fundamentomid lesznek ezek tenéked. Bár az több efféle rövid Tanításokat is , a' mennyire le-hetne , adnók a' Szent Lélek saját szavaival

1 Tim. 4. az Csecsemőknek eleikben : neveltetnének az
6. hitnek , és a' jó tudománynak beszédében ; és eleitül fogván ahoz sokván , tudhatnák osz- tán a' lelki dolgokat nagy korokban is lelki nyel- ven szólnani.

3. Az hól a' Kérdés és Felelet szavaihoz az gyengékhez-képest , magyarázat kívántat- hatik , ugyan ott azon Kérdések vagy Felele- tek alatt bizonyos bőrtű-béli jegy alatt (az mi- némű tudni-illik benn Kérdések és Feleletek- ben-is ott vagyon) apróbb irással fel-találtat- hatik. De azokat nem szükség a' többivel ösz-

ve tanulni, hanem csak olvasni-kell az mikor
kelletik.

4. A' tanulásának (míg jobbat kaphatunk)
módgya ez lehet. 1. Napjában két, három
kérdést tanúltassanak-meg ezekben; csak a' dol-
gozás közöt-is meg-lehet ez könnyen: Vasár-nap
osztán mind mondgya-el az ki mit tanúlt. 2.
Az fel-jedzett helyeket a' Bibliában keressek-
fel, és szép magyarán a' Gazda vagy Gazda-
Aßßony vagy más ő helyettek, olvassa el ő előt-
tök: had ércsék-meg hogy tulajdon Isteni tudo-
mány a' miket tanúlnak; egy két szóval vilá-
gosíthattyák-is az helyeket. 3. Eléb jútván,
szoktassák reája arra-is, hogy a' Prædikációk-
ban hallott tanuságokat és hasznokat, ez Kér-
déseknek valamellyikére (az mint rá illik)
tudgyák vinni; és negyedbet, a' ki mikor vagy
ßóban vagy cselekedetben mit vét, azt-is mind-
gyárt mütassák-meg, hól mellyik Kérdés és Fe-
lelet ellen esett: a' szót hasonlatosképpen mel-
lyike szerént lótt.

Hogy pengig ezekhez mentúl könnyebben jút-
hassanak: ezentúl e' színt A-Bc-Ce-ben lévő
tanításoknak, mind rendi, s' mind nemei elő-
számláltatnak.

5. Probállják az Isten-félő Gazdák s' Gaz-
da-Aßßonyok e' kicsinyen; kétség-nélkül hamar
hasznát fogják látni. Mert valamig ez lelki-

inkáb inkáb nevededik míg tőkélletes nap-
pallá leszzen; ehez képest a' kegyelemben
való nevededésre-is indét: és meg-tanít
micsoda segédek által meheffen ember e-
léb eléb-a' tőkélletességre.

VIII. Hogy valamint a' kegyes életnek ez
Istenes folyása valamely nyomorúság mi-
att meg ne gátolódgyék; azoknak bizo-
zonyos vóltok-felől tégedet jó eleve meg
int, és meg-is tanít, mint alkalmaztasd
magadat a' te keresztednek fel-vételére;
s' minémű örvédetes ki-menetelét adgya
Isten azoknak.

IX. A' szentségnek és igazságnak közönsé-
ges igazgatását, kiváltképpen-is alkal-
mazzattya, mind a' kőz dolgokkal, úgy
mint öltözetteddel, ételeddel, multságid-
dal, nyugovásoddal való éléscdre; s' mind
penig életednek idejére, állapotodra, hi-
vatalodra, &c. hogy Szent Pál mondra-
ként, az te magad-viselése, mindcnekben
akképpen légyen a' mint az *Evangelium-*
hoz illik.

Phil. 1. 27.

LELKI A-BE-CE.

*Az K. Kérdést; az F. Feleletet
tészem.*

K. Kiteremtette az Embert?

F. *Az Isten.* (a) Mos. I Könyv. I. 27.

(a) Azért vig kedvüeknek kell lenünk az Isteni
szolgálatban Sólt. 100. §. 1, 2, 3.

K. Micsoda az Isten?

F. *Az mindenható* (b) *a' ki vagyon, a' ki va-*
la, és a' ki el-jövendő. (c) Jelen. I. 8.

(b) Hatalmas meg-mivelní valamit akar. Sólt.
135. §.

(c) Edgyez evvel' az Istennek ez neve, EN VA-
GYOK. Mos. II Kön. 3. 14.

K. Hány Személy (d) vagyon az egy I-
stenségben?

(d) A' Személy meg-külömböztetett állóság,
magában foglalván az egész Istenséget.

F. *Három; az Atya, az Ige* (e) *és a' Szent*
Lélek. I Ján. 5. 7.

(e) Az Fiú így neveztetik. Ján. I. §. 1. mert ő
az Atyának ki rajszolt képe; mint szintén
az Ige, a' Szóllónak elméje-é.

A

K. Így

K. Így tehát három Isten volna?

F. *Nékünk (f) csak egy Istenünk van.*

I Cor. 8. 6.

(f) Az kik Keresztyének vagyunk.

K. Miért teremttette Isten az embert?

F. *Önnön magáért.* (g) Péld. 16. 4.

(g) A' maga tulajdon dicsőségéért.

K. Miből teremttette?

F. *A' földnek porából.* (h) Mos. I Kőn. 2. 7.

(h) Ez tanította embert alázatosságra. Móses.

I Könyv. 3. 19.

K. Micsoda formára teremttette?

F. *Az maga képére.* Mos. I Kőn. 1. 27.

K. Micsoda vala ez a' kép kiváltképpen?

F. *Igasság, és valóságos Sentség.* Eph. 4. 24.

K. Meg-vagyon-e mind ez napig-is ez Isten képe a' mi természetünkben?

F. *Mi mindnyájan bűnben estünk, és megfosszattunk ez Isten dicsőségétől.* (i) Rom. 3. 23.

(i) Attól a' dicsőséges állapottól, melly áll vala Istennel való társalkodásunkban.

K. Micsoda a' bűn?

F. *Isten törvényének által hágása.* I Ján. 3. 4.

K. Mi vólt az első bűn, melly által ez lelki meztelenség (k) bé-jött?

(k) Az az, az embernek az ő méltóságos vóltatúl való meg-fosztattatása.

F. Az

F. *Az meg-tiltott gyümölcsnek Adám által való (1) meg-étele. Mos. I Kőn. 3. 7.*

(1) A' mezeitelenség mellyet Adám magán e-
szében vőn, az léleké lön kiváltképpen,
melly osztán a' test mezeitelenségének szégye-
nét szerzette.

K. Ki ejté Adámot abban a' bűnben?

F. *Amaz régi kígyó az őrdög: az vőlt a'
gyilkos eleitől fogva. Jelen. 12. 9. Mos. I Kőn.
3. 1, 2. Ján. 8. 44.*

K. Mi jöve ez világra az által?

F. *Halál (m) mindē emberekre. Rom. 5. 12.*

(m) Mind az testi, lelki.

K. Miért? lám csak egy ember cseleke-
dé az vétket?

F. *Ugy de egynek vétke által a' bűnőség min-
denekre hata. (n) Rom. 5. 18.*

(n) Mi mindnyájan az Adám ágyékában vól-
tunk, Adám közönseges személy vala.

K. Minémű állapotban vagyunk már mi
magunkban?

F. *Alnokságban sülettetek, (o) és harag-
nak fiai. Eph. 2. 3. Sólt. 51. 5.*

(o) üressék minden jótól; akar melly gonosz-
ra pedig alkalmatosak és hajlandók.

K. Mint lészén hat immár dolgunk?

F. *Ha pœnitentiát nem tartunk, (p) mindnyájan el-veszünk. Luc.13.3.*

(p) Az az, el nem hadgyuk bűneinket, és új teremtetéské nem leszünk. 2 Cór.5.17.

K. Nem orvosolhattuk-é mi ezt meg semmi úton?

F. *Nem; mert mit adhatna ember az ő lelkének váltságáért? Matth.16.26.*

K. Micsoda tehát az az ég alatt adattarett edgyetlen egy név, (q) melly által mi megtartathatunk?

(q) Ok, út, avagy eszköz.

F. *Az Ur Jêsus Christus. Cselek.4.12.*

K. Micsoda az Ur Jêsus Christus?

F. *Amaz Szent, (r) melly Aßzonytúl születetett, és Isten Fiának hivattatik (*) Luc.3.35.*

(r) Születésében lött ő először emberré, de mindenkor Isten volt, minának felett áldandó örökké. Rom.9.5.

(*) Az az, meg-ismértetik annak lenni.

K. Mit cselekedet ő mi érettünk?

F. *önnön magát adta érettünk, (s) Eph.5.2.*

(s) Aldozatúl tudnia-illik az mi bűneinkért, melly mind az ő nagy szerelmét, mind áldozattyának elégségességét, ki-mútattya.

K. Miért küldte Isten őtet hogy ezt mi-vellye érettünk?

F. *Hogy*

F. *Hogy el ne vessünk, hanem örök életünk legyen. Ján. 3. 16.*

K. *Mint vitte ő ezt mi érettünk végben?*

F. *Váltságunká, (t) és igazságunká, (u) létele által. 1 Cor. 1. 30.*

(t) Az tart-meg az el-vesztéstül.

(u) Az által vagyon örök életünk.

K. *Miképpen ő mi váltságunk?*

F. *Mert ő vót-meg minket az ő tulajdon vérének árán. 1 Cor. 6. 20. 1 Pet. 1. 19.*

K. *Hát igazságunk miképpen?*

F. *Mert ő téssen minket szentekké, ártatlannokká, és fegyhetetlenekké ő maga előtt. Col. 1. 22.*

K. *Hogy, hogy tétettünk mi igazakká a' Christus által?*

F. *Az mint ő mi érettünk bűnné tétetett. (x) 2 Cor. 5. 21.*

(x) Az mi bűneink néki tulajdonittattanak; így az ő igazsága minékünk: mellyet egyszer s' mind követ a' meg-szenteltetés, melly lelkünknek valóságos bizonyítás a' mi menedékünk felől, Isten előtt.

K. *Mint jutunk mi mind ezeknek ismeretire?*

F. *Az Igazságnak Igéje által, melly az Evangélium. Colos. 1. 5.*

K. *Micsoda az Evangélium?*

F. *örvendetes bir az Isten minden népének.*

(*) Luc. 2. 10.

(*) Annait télzen a' Görög árticulus, melly ez szóhoz nép, adattatott.

K. Kikre tartoznak a' Christusnak ez jó-téteményi?

F. *Azokra a' kik az ő nevében hisznek.* (y)

Ján. 1. 12. (y) Az Hit az új szövetségnek el-válthatatlan ragasztmánya.

K. Micsoda az Hit?

F. *Esmérni, (z) hogy az Jésus a' Cbristus, (a) az élő Istennek Fia.* Ján. 6. 69.

(z) Az Írásnak bizonyítása, és az lélekben lévő vigasztalásos tapasztalás által.

(a) Az kin kívül senkit mást nem kell várni.

K. Nem az mi hatalmunkban vagy-on-é binni?

F. *Senki nem mehet (b) a' Christushoz, ha-nem-ha az Atya vonándgya (c) őtet.* Ján. 6. 44.

(b) Az az, hiszen ő benne. Ján. 6. 35

(c) Az az, hitet nemzénd az maga Lelke által ő benne; és nem akaróbúl akaróvá téendi.

K. Mi lehet a' külső eszköz, melly által az hit léfzen?

F. *Az el-küldött Tanítóknak halgatása.* (d) Rom. 10. 14, 15.

(d) Az az, a' kik tanítáfra- való ajándékokkal fel-öltöztettek; mert az Isten egyebet nem küld.

K. Hát

K. Hát az belső eszköz micsoda?

F. *Az szívnek meg-nyitása.* (e) Csel. 16. 14.

(e) Az kedvellésre, és az el-készítésre, hogy immár az hallandó Igéjét Istennek, hasznára fordíthassa.

K. Mikor cselekedik az prædikállott Ige leg-jóbban az Halgatókban?

F. *Mikoron vészik azt, nem mint embereknek beszédét, hanem mint Istenét, az mint hogy valóban az-is.* I Theff. 2. 13.

K. Mire kell kiváltképpen azoknak gondot viselni, az kik gondollyák hogy hitek vagyon?

F. *Hogymagokat meg-probállják, (f) ha vannaké hitben a'vagy nem.* 2 Cor. 13. 5.

(f) Mert igen igen könnyű, de veszedelmes dolog abban meg csalatkozni.

K. Mellyik az hitnek az a' fő munkája, melly által azt meg-tudhatnók?

F. *A' szívnek meg-tisztulása.* (g) Csel. 15. 9.

(g) A' szív csálárd mindeneknek felette. Jer. 17. 9. és annak gondolati csak gonoszok szüntelenül. Mos. I Kön. 6. 5.

K. Micsoda leg-bizonyosabb jele a' meg-tisztult szívnek?

F. *Mindenekben tisztetségessen élni kívánni.*

(h) Sid. 13. 16. (h) Lelki-isméretet szerezni mindé bűnnek el-kerülésére.

K. Mire kell főképpen azokat ingatni az kik hisznek ?

F. *Hogy szorgalmazatoskodgyanak jó cselekedetekkel (i) elől-járni. Tit. 3. 8.*

(i) Az Istennek dicsőiségeért, és egyebeknek példájokért. Matth. 5. 15. az magok hivatalyoknak hiteléért. Tit. 2. 10. és el-választatásoknak magoknak való meg-pecsételéséért. 2 Pet. 1. 10.

K. Micsoda cselekedetek jók ?

F. *Az olyak, melyeket Isten maga kíván.*

(k) Mich. 6. 8.

(k) Az Isten akarattya mindē jónak mérő singe.

K. Mikor mondattatnak az jó cselekedetek igazán jóknak ?

F. *Mikoron az Istennek minden (l) parancsolatra tekéntetünk vagyom. Sól. 119. 6.*

(l) Nem tévén sáfarkodást csak egy bűnben-is : és a' jó cselekedetet mivelvén az Parácsolónak kedvéért.

K. Hányak az Istennek parancsolati ?

F. *Tizek. Mos. II Kón. 34. 28.* (nak?

K. Micsoda rövid sumájok mind azok-

F. *Szereffed Istenedet tellyes sziveddel, tellyes lelkeddel, és tellyes minden elméddel, (m) és felebarátodat mint tennen magadat. Matth. 22. 37. 39.* (m) Ekképpen lelki az Istennek Törvénye, kötelezvén még a' leg-titkosb gondolatokat-is.

Rom. 7. 14.

K. Ma-

K. Magunkról elegek vagyunk-é mi jó csekedni?

F. *Nem: az mi elégségünk Istentől vagyon.*
(n) 2 Cor. 3. 5.

(n) Ő cselekszi mind az akaratot s' mind a' cselekedetet. Phil. 2. 13.

K. Idvezülünké hát jó cselekedetink által?

F. *Nem: hanem kegyelem által.* (o) Ephes. 2. 8, 9.
(o) Mert még igazságuk is olyan mint az megferteztetett ruha. Esai. 64. 6.

K. Nincs-é az mi idvességünk rész-szerént a' cselekedetek által, rész-szerént kegyelem által? (p)

(p) Az Pápisták az idvéstéget e' kettő között osztják meg.

F. *Nincs, mert így a' kegyelem nem volna kegyelem.* Rom. II. 6.

K. Mi kívántatik több a' keresztyén embertől?

F. *Hogy nevedgyék* (q) *inkáb inkáb.* (r) 1 Thef. 4. 1.
(q) Nem menő elő-felé, semmi nem egyéb hanem hátra csúszni; és a' ki azt vélli hogy elég kegyelme vagyon néki, abban nincs semmi. Luc. 8. 18.

(r) Az értelemben, az hitben, és az engedelmeségben.

K. Menyi eszközi és módgyai vannak az mi inkáb inkáb nevedésünknek?

F. *Hármak kiváltképpen.*

K. Mellyik az első?

F. *Az isten Igéjének tiszta teje. I Pet. 2.2.*

K. Hány úttjai vannak az Igével-való é-lésnek?

F. *Négy.*

K. Mellyik az első?

F. *A' tisztelességes és jó szível (f) való közön-séges hallás. Luc. 8.15.*

(f) Olly tisztelességes szível, melly olyan mint az jó föld, melly belől jól meg-ért, és ide-ki jó gyümölcsöt terem.

K. Mellyik az második?

F. *Az Írásnak naponként való vizsgálása, ha azok a' miket hallunk, úgy vannak-e? (t) Csel. 17.11.*

(t) Mindeneket meg-probálljatok. I Theff. 5.21.

K. Mellyik az harmadik?

F. *Azt mi elmélkedésünké tenni. (u) Solt. 119. 97.*

(u) Ha tudni akarod micsoda elmélkedés az, lásd-meg e' két helyeket. Solt. 77.6. Luc. 2.19.

K. Mellyik az negyedik?

F. *Az felől szólni, beszélni. Mos. V. Kőn. 6.7.*

K. Micsoda a' mi hitben-való épületünk-nek második eszköze?

F. *A'*

F. *A Szent Lélek (x) által-való könyörgés.*
Judás. v. 20.

(x) Az Isten lelkének igazgatása által.

K. Micsoda a' könyörgés?

F. *A léleknek magának ki-öntése az Ur előtt.*

(y) 1 Sam. 1. 15. Solt. 62. 8.

(y) Ennek okáért a' könyörgésnek alázatossággal, érzékenséggel, és hittel kell lenni.

K. Kicsoda egyedül a' Közben-járó, az ki által nekünk könyörögnünk kell?

F. *Egy a' közben-járó (z) az Jéhus Christus.*
1 Tim. 2. 5.

(z) Csak egy, az mint Isten is csak egy.

K. Tudunk-é úgy a' miképpen kellene könyörögni?

F. *Nem: de az Isten lelke segéli az mi erőtelenségünket.* (a) Rom. 8. 26.

(a) Meg-mútattya szükséglnket, és reá tanít az illendő magunk viselésére az könyörgés közben.

K. Micsoda a' könyörgésnek leg-jobb formája?

F. *Az, a' mellyet Christus maga tanétot.*
Matth. 6. 9. &c.

K. Micsoda az mi lelki nevededésünknek harmadik eszköze?

F. *Az*

F. *Az Igasságnak pecsétivel, (b) az két Sacramentummal való élés. Rom. 4. II.*

(b) Mivel pecsétetek, tehát erőssítésre valók, tudni illik az hitben.

K. Mellyek azok?

F. *Az Kereszttség, és az Ur vacsorája. (c) Matth. 28. 19. I Cor. 11. 23.*

(c) Egyedül csak ez kettők a' Sacramentumok, mert csak ez kettő által ígértetett, hogy az ezekben lévő jegy által az Istennek Christusban való jó akarattya a' mi lelkünknek megpecsételtetik.

K. Mint erőssíti a' Kereszttség az mi hitünket, és engedelmeségünket miképpen segéli?

F. *Mikor kelleteképpen meg-vizsgáljuk a' kereszttségnek természetit és végét.*

K. Micsoda a' Kereszttségnek természetit?

F. *Az hogy új születésnek mosodása, (d) vagy feredője az. Tit. 3. 5.*

(d) Mosodás, melly mind előnkben adgya s' mind pedig meg pecsétli minékünk újjonnan születetésünket: annak okáért öregbítője az mi Christusba való vigasztalásunknak.

K. Idvezithet-e minket az testnek mosodása?

F. *Az keresztsgébéli mosodás csak ábrázat:*

(e) az

(e) az Jésus Christus vére a' melly lelkünk-ismé-
retiz meg-tisztítja. (f) I Pet. 3. 21. Sid. 9. 14.

(e) Melly ki-ábrázollya az mi meg-szenteltet-
sünket, és meg-szabadulásunkat a' büntől,
és haláltúl.

(f) Az külső jegy magátúl né adhat kegyelmet.

K. Micsoda ezé mosodásunknak az vége?

F. *Hogy szentek legyünk, mocsok-nélkül va-
lók, és az jó cselekedetekre* (g) *buzgók.* Eph. 5.
27. Tit. 2. 14.

(g) Az effelől való elmélkedés fel-indét minket
az engedelmeségre.

K. Hogy hogy neveli az Ur vacsorájának
Sácramentuma a' mi hitünket?

F. *Mert az adgya előnkben, az emlegettetí
velünk az Urnak halálát miglen el-jő.* (h) I Cor.
11. 26.

(h) A' Christus halála fundamentuma az mi hi-
tünknek.

K. Mint kell ez Sácramentummal élni?

F. *Kinek kinek magát* (i) *meg-kell próbálni,
és úgy enni a' kenyérből, s' innya az pohárból.*
I Cor. 11. 28.

(i) Az ő hiti és meg-térése felől.

K. Mint kell minden Keresztyénnek, va-
laki ezekhez rartya magát, már a' dolog-fe-
lől gondolkodni?

F. *Esé*

F. *Eszében kell venni, hogy sok nyomorúság által kelletik ő néki az Isten országában menni.* Csel. 14. 22.

K. Jó-é nekünk meg-nyomorgattatnunk?

F. *Jó igen-is, egy néhány-képpen.* Soltár. 119. 71.

K. Mellyik az első?

F. *Minek előtte meg-sanyargattatnánk, [k] tévelygünk.* Solt. 119. 67.

(k) Az nyomorúság ellenünk kiált, és így meg-ment minket az ítéllettől, melly ez világra jövendő. 1 Cor. 11. 32.

K. Mellyik az másik?

F. *Mert a' nyomorúságbá az Istét szorgalmasan keressük.* Hof. 5. 15.

K. Mellyik az harmadik;

F. *Az nyomorúság a' mi hitünket sokkal drágalátosbá teszi az aranynál.* (1) 1 Pet. 1. 7.

(1) Hitünknek ereje meg-probáltatik, és az Isten szeretetinek meg-tapasztalása öregbe-dik bennünk e' nyomorúság által.

K. Hány-féle nyomorúságok vannak?

F. *Két-félék: belsők, és külsők.*

K. Micsodák az belső nyomorúságok?

F. *Az Sátán csapdosása, és az mi tulajdon kívánsá-*

vánságúktúl (m) való el-vonattatásunk. 2 Cor. 12. 7. Jac. 1. 14.

(m) Az bennünk lakó vesztség, és bűn ez.

K. Mint bánik a' Sátán az Isten fiaival?

F. *Meg-rostállya őket mint (n) a' buzát.* Luc.

22. 31.

(n) Rostállya őket külömb-féle kísértetek által.

K. Micsoda tehát a' mi risztünk?

F. *Józanoknak [o] kell lennünk, és vigyáznunk, (p) ránk vévén az Istennek egész fegyver öltözetét.* 1 Pet. 5. 8. Eph. 6. 11.

(o) Mind az elmebéli belső kegyelemnek alkalmaztatásában, Rom. 12. 3. s' mind pedig ez élet külső áldásával való élésben.

(p) Hogy minden ostromokat meg-előzhessünk.

K. Micsoda ebben az mi vigasztalásunk?

F. *Hogy a' Christus könyörgőt érettünk, hogy meg ne fogyatkozzék hitünk.* (q) Luc. 22. 32.

(q) Az Tanítványokért való könyörgése Urunknak, minden hívőknek szolgál. Ján. 17. 20.

K. Ugy, de az ördög sívó rivó oroszlán?

F. *Nagyob az a' ki mi (r) bennünk vagyon, hogy nem az ki e' világban.* (s) 1 Ján. 4. 4.

(r) A' Christus az ő lelke által.

(s) Az ördög ez világnak fejedelme, és istene. 2 Cor. 4. 4.

K. Miképpen nyomorgat belső kívánságunk minket?

F. *Mi*

F. *Midőn fogva viszen bennünket, hogy ne cselekedhesünk a' jót mellyet akarnánk.* (t) Rom. 7. 9, 23.

(t) Innen indul az küzdés a' test és lélek között, az Isten Fiában. Gal. 5. 17.

K. Micsoda itt tisztunk?

F. *Hogy minden őrizésnek (u) felette, sziveinket őrizzük.* Péld. 4. 23.

(u) Hogy a' gonosf indulat, vagy fel ne támadhasson; avagy könnyen elnyomattathassék.

K. Micsoda a' vigasztalás ez állapotunkban?

F. *Az Isten ereje az mi erőtlenségünk által mégyn végben.* (*) 2 Cor. 12. 9.

(*) Inkáb ki nyilatkozik.

K. De oh melly igen meg-fogyatkozunk mi az mi tisztunkben?

F. *Az Ur kedvez nekünk (x) miként az ember az ő fiának. a' ki hozzá halgat.* Mal. 3. 17.

(x) Jó igyekezetünket végben vitel gyanánt vévén. bé. 2 Cor. 8. 12.

K. Hát ha olly eset találkozik, melly miatt az Isten fiai valamely rettenetes nagy gonoszban esnek?

F. *Ha esnek-is de őszve nem romolnak, mert az Ur alájok veti az ő kezét.* (y) Solt. 37. 24.

(y) Az Isten végben viszi a' jót az mellyet elkezdet.

K. Mi-

K. Micsodák a' külső nyomorúságok?

F. Az mellyek rajtunk esnek jó hirünkben, nevünkben, javainkban, és személynünkben.

K. Micsoda az hirünkben nevünkben való?

F. Mikor minden-féle gonoszt mondanak ellenünk a' Christusért (z) hamissan. (a) Matt. 5. 11.

(z) Mint-ha a' mi vallásunk gonosz volna.

(a) Ne légyen az ti benvedétek mint gonosztévőké. 1 Pet. 4. 15.

K. Mire kell ez ilyen ügyben gondot viselnünk?

F. Hogy az mi magunk-viselése legyen tisztességes; hogy azok a' kik gonoszt szólnak, vagy meg-térítzessenek, (b) vagy meg-szegyenüllyenek.

(c) Pet. 2. 12. Tit. 2. 8.

(b) Az mi jó példánk által.

(c) Nem lévén igaz oka gyalázásoknak.

K. Micsoda a' mi vigasztalásunk ez keszret-viselésben?

F. Ez, hogy nagy az mi jutalmunk az (d) égben. Matt. 5. 12.

(d) Ez volt magának is Christusnak vigasztalása hasonló állapotban. Sid. 12. 2.

K. Micsoda az javainkban-való nyomorúságunk?

F. *Az sok külömb külömb-fele károk.*

K. Mire kell fő-képpen ez ilyen nyomorúságban meg-tanítatnunk?

F. *Hogymeg ne nyissuk (e) szájunkat, mert az Ur a' ki az cselekedie. (f) Solt. 39. 9.*

(e) Zugolódásra avagy irigykedésre.

(f) Az ő gondviseeléséből elrettartunk.

K. Micsoda ebben a' mi vigasztalásunk?

F. *Hogy az Ur nekünk annál többet adhat. 2 Kron. 25. 9.*

K. Hát ha ugyan csak alacson állapotban tart az Ur minket?

F. *Mind-az-által az jó-lelki ismérvet (g) szünetlen lakodalom. (h) Péld. 15. 15.*

(g) Melly bizonyossítja az embert, az Istenek Christusban-való jó akarattya, és az önnön maga igazán élése felől.

(h) Szüntelen oka az örülésnek. 2 Cor. 1. 12.

K. Micsoda a' személynkben-való nyomor?

F. *A' betegségek, és az halál. (moruság?)*

K. Mellyik az első dolgunk mellyet betegségünkben kell cselekednünk?

F. *Meg-kell magunk ellen (i) az Urnak a' mi istentelenségünket vallanunk. Solt. 32. 5.*

(i) Az bűn oka minden betegségnék; azért leg-elsőben is affelől kell gondolkodni.

K. Micsoda a' mi vigasztalásunk az betegségben?

F. *Ez,*

F. Ez, *hogy az Ur minden mi ágyunkat (k)*
a' betegségben meg fordítja. Solt. 91. vers. 3.

(k) Békéséges türeést ajándékozván; azután
 egélséget is, ha úgy itéli jobbnak.

K. Ha az Ur meg-gyógyít, mit kell cse-
 lekednünk?

F. Többé ne vétekezünk. (1) *hogy gonosz-
 búl ne legyen dolgunk. Ján. 5. 14.*

(1) Az mint betegségünk előtt cselekedtünk:
 mert az Ur ok nélkül nem látogat meg. Jer. 53.

K. Nem szabad-e varásoltatni az nyava-
 lyáknak meg-gyógyíttatásáért?

F. *Ne találta s'ek te közötte Varásló, az*
mondgya az Isten. Mos. V. KÖN. 18. 11, 12.

K. Ha lám melly sokak meg-gyógyulnak
 az által (m).

(m) Ez a' tudatlanoknak közönséges fogások,
 nem vévén esékbé hogy az ördög is testnek
 meg-könyebbitésével, lelket igyekez vésteni.

F. *Nem szabad gonoszt cselekedni, hogy jó
 jöjön-ki belőlle. Rom. 3. 8.* [nézve?

K. Micsoda az mi fő tiszttunk az halálra

F. *Minden nap meg-halni. (n) 1 Cor. 15. 31.*

(n) Szünetlenül várván az halált, és el-készül-
 vén annak bé fogadására.

K. Micsoda a' leg-jobb vigasztalás, mi-
 kor már szintén ki-költőzendők vagyunk
 ez árnyék világból? B 2 F. *Hogy*

F. *Hogy hitünket meg-tartottuk.* (o) 2Tim.

4. 7. (o) Alhatatossan meg-maradván az igazság-
nak vallásában.

K. Micsoda ezen kívül?

F. *Hogy a' Christus az halálnak fulákját,*
melly az bűn, ki-vonta. (p) 1 Cor. 15. 55, 56.

(p) A' bűn meg-bocsáttatván, az halál nem ve-
szedelmes.

K. Mikor törleendő el Isten minden firal-
mat az ő fiainak szemekről?

F. *Az újulásnak idején.* (q) Jelen. 21. 4
Csel. 3. 19. (q) Az az idő, az tellyes váltságnak ideje,
Rom. 8. 23.

K. Micsoda idő az?

F. *Az, a' mellyen az Jésus Christus az ki mi-
nénkünk mostan prædikáltatik, jő-el az ítéletre.*
Csel. 3. 19.

K. Közel-é az az idő?

F. *A' Biró az ajtó előtt áll.* Jac. 5. 9.

K. Micsoda formán jő-el?

F. *Az ő dicsőségében, és minden ő szent An-
gyali ő velle.* Matt. 25. 31.

K. Mit fog mivelni hogy el-jő?

F. *El-választva az juhokat a' gödölyéktől.*
(r) Matt. 25. 32.

(r) Ez el-választásra most nyit utat az Evangé-
liumnak naponként való prædikállása által,
Matt. 3. 21.

K. Ki.

K. Kicsodák az ő juhai?

F. *Az kik hallják és értik az ő szavát, (f) és követik őtet. (t) Ján. 10. 4. 27.*

(f) Melly az ő igejében zengedez.

(t) Az tudománynak azt az igazságát, és az sz. életnek azt a' módgyát, a' mellyet ő tanított.

K. Kicsodák a' gődölyék?

F. *Az kik nem hisznek. (u) Ján. 10. 26.*

(u) Nem csak az nyilván való hitetlenek, hanem azok is a' kik csak szinmutatók az kegyelenségben és annak erejét meg-tagadták.

K. Mit fog mondani az juhoknak?

F. *Fertek-el áldottak, birjátok örökül az országot. Matt. 25. 34.*

K. Hát az gődölyéknek mit?

F. *Távozzatok-el átkozottak én tőllem. Matt. 25. 41.*

K. Mint fog azért dolgok lenni az juhoknak?

F. *Az hol a' Christus vagyon, (x) ott lesznek ok-is. Ján. 14. 3.*

(x) örökösök a' Christus mellett, Rom. 8. 7. az ő jelen létében örömmel telyletsége vagyon, Solt. 16. 12.

K. Mi esik az gődölyéken?

F. *Örök veszedelem. (y) 2 Thess. 1. 9.*

(y) örökké halnak de soha meg nem halnak.

K. Mit kell minékünk azon-közben míg az a Nap el-jő, mivelünk?

F. Várnunk kell azt, (z) és arra sietnünk, így könyörögvén naponként: Ugy Uram: Jövel Uram Jésus! 2 Pet. 3. 13. Jelen. 22. 20.

(z) Nem vetvén azt mellszére, hanem szüntelen várván azt.

A Z E M B E R N E K

*minden napoki maga-viselese
felől-való igazgatása.*

K. Mit kell nekünk reggelenként cselekednünk?

F. Könyörgésünk mennyen az Ur eleiben, és az ő irgalmasságát (a) dicsérjük. Solt. 88. 1. és 59. 16.

(a) Mellyet a' mi szakadatlan meg-öriztetésünkben mutatott.

K. Minéműnek kell az mi öltözetünknek lenni?

F. Az minémű illik azokhoz, kik Isteni félelemre adták magokat. (b) 1 Tim. 2. 10.

(b) Ennek-okáért sem igen költséges értekünk felett, sem illetlen, igen czifra avagy rusnya becsület ellen,

K. Mit

K. Mit kell ez után mindgyárt művelni?

F. *Saját dolgunkat (c) tenni csendességben.*

1 Theff. 4. 11. 2 Theff. 3. 12.

(c) Minden embernek tisztességes hivatalysá-
nak kell lenni. Mos. 1. könyv. 3. 19.

K. Mire kell kiváltképpen dolgunk köz-
ben gondot viselnünk?

F. *Hogy Istennel járjunk. (d) Mos. I kón.*
5. 22.

(d) Megemlekezvén az ő mindeneket látó je-
lenlétééről; és azt keresvén, mint kedveltet-
hesük magunkat ő velle.

K. Minéműeknek kell beszédinknek lenni?

F. *Kedveseknek (e) mindenkor. Col. 4. 6.*

(e) Ollyaknak, mellyek az szív kedvességének
bizonyági lehessenek.

K. Mit kell főképpen a' beszédben el-
kerülni?

F. *Az hazudást, esküvést, rutságot, bolond
beszédet, irágárságot, rágalmazást. (f) Ephes.*
4. 25. és 5. 4. Jac. 5. 12.

(f) Ez hivattatik rothatt beszédnek; melly az
veszett szívnek világos mutatója, Eph. 4. 39.

K. Minémű társasággal kell tartanunk?

F. *Minden (g) gyönyörűségünknek lenni kell
a' szentekben, kik ez földön (h) vannak. Solt.*
16. 3.

(g) akarkikhez mutathatunk szánakozásbéli
szeretetet, de gyönyörködésből nem.

(h) A' kiknek lelki isméretek vagyon a' sent élet
felől.

K. Mit cselekedgyünk mikor enni me-
gyünk?

F. *Fel-kell az égben tekintenünk, (i) és há-
lát adnunk.* Matt. 14. 19.

(i) Fel emelnünk sziveinket.

K. Hány dologra kell ételünkben vigyáz-
ni?

F. *Háromra.* (nunk?)

K. Az első mellyik?

F. *Sziveinknek el nem nyomattatni tobzo-
dással, és részegséggel.* Luc. 21. 34.

K. Mellyik az második?

F. *Az Ur munkájárúl (k) el nem felelkezni.*
Eesai. 5. 12.

(k) Vége, a' melynek kedvéért az Ur nékünk
eledelt ad.

K. Mellyik az harmadik?

F. *Hogy az mi el-marad tőlünk, abban sem-
mi el ne vesítsen.* Ján. 6. 12.

K. Nem kell-é valami időtskét minden
napbúl lelki haszonra szakasztanunk?

F. *Sőt áron-is meg-kell az alkalmatosságot
vennünk, (l) mivel a' napok gonoszak.* Ephess.
5. vers. 16.

(l) Leg jobban élnünk az mi időnkkel.

K. Hát nem múlathattyuk-é néhányszor
magunkat?

F. *Meg-lehet, mért vagyon ideje az nevelésnek.* Prædik. 3. 4.

K. Micsodás tréfákat szabad üznünk?

F. *Olyakat az mellyek tiszteffségessek.* (m) Philip. 4. 8.

(m) Ez illyen tréfák nem azok közzül valók, mellyek gyermekeskedést, és szemtelenséget nemzenek, avagy hogy kárt tennének, nem lévén azok vagy az elmének vagy az testnek gyakorlási. Efféléknek semmi jó emlékezetek nincsen sem a' Szent Írásban, sem az Isten bölcsenek könyvökben.

K. Hány dologra kell néznünk, mikor magunkat mulattjuk avagy gyönyörködtetjük?

F. *Kettőre.*

K. Mellyik az első?

F. *Hogy a' mi örülésünk meg ne gátollya az jobb tiszteinket.* (n) 1 Thess. 5. 16, 17.

(n) Szent Pál öszve köti az örülést a' könyörgéssel, azt akarván előnkben adni, hogy az öröm gonosz dologgá léfzen, ha az könyörgésnek akadályára szolgálánd.

K. Mellyik az második?

F. *Okot nem adni reája hogy az mi alkalmatosságunk* (o) *felől, gonossúl* (p) *Bojtanak.* (p) Rom.

14. 16.

(o) Keresztényi szabadságunk felől az gyönyörködésekben.

(p) Mintha az, a' szabados életnek volna fundamentuma.

K. Micsoda az estvéli tisztünk?

F. *Meg-vizsgálunk magunkat (q) az mi ágyunkban, és edgyen-edgyen ezt mondanunk: mit cselekedtem én? Solt. 4. 5. Jer. 8. 6.*

(q) Mint viseltük azon az napon magunkat.

K. Mit kell egyebet cselekedni?

F. *Könyörögni kell. (r) Solt. 55. 17.*

(r) Hogy az el-múlt napi bűnünk meg-bocsátassék, és meg-öriztessünk következő éjszakán.

K. Hány dolog téfzi aluvásukat kedvesé?

F. *Kettő.*

K. Mellyik az első?

F. *A' tiszteletes munka. (ſ) Prædik. 5. II.*

(ſ) Kinek kinek igaz hivatalyabéli tisztiben.

K. Az második mellyik?

F. *Az Istenes szorgalmatosság, az Isteni felelemben-való öregbülés felől. Péld. 3. 13.*

K. Mint kell az aluvással élni?

F. *Ne szerezsed azt hogy szegénységre ne juss. Péld. 20. 13.*

A' Tiszt-viselőknék tisztetek.

K. Micsoda tiszt a' Magistrátusnak? (*)

(*) Személyében való tiszt.

F. *Meg-ékeztetni az Istennek házát. (u) Eldr.*

7. 27.

(u) Elő.

(u) Elő-mozdítani az igaz vallást: melly dolog mindenekre valakik valami méltóságban vannak, helyek és állapottyok szerént rájok tartozik; az Királyoktól fogván az leg alsóbb Tiszvig.

K. Mint kell magát a' nép között viselni?

F. *Mint Isten szolgájának, az népnek javára.* Rom. 13. 4.

K. Hogy hogy kell az népnek javára gondot viselni?

F. *Hogy ha ő dicsiretekre léend azoknak az kik jót cselekecsnek; a' gonosz cselekedőknek pedig büntetésekre.* I Pet. 2. 14.

K. Minémű emberek illendők az Magistrátusságra, a' Tisztre?

F. *Az kik erőssék, (*) Istenfélők, igaz mondók, és telhetetlenség gyűlölők.* Mos. II KÖN. 18. 21.

(*) Erős szívűek, a' kik az törvényben semmi okkal el nem hajtathatnak.

Az alattok-valóknak tisztjei.

K. Micsoda az alattok-valóknak tisztje?

F. *Alá-vettettetni, engedni a' lelki-isméret.* (*) Rom. 13. 5.

(*) Meg-tudván hogy a' Tiszt-viselés Isten rendelése.

K. Micsoda továbbá?

F. *Könyv.*

F. Könyörögni azokért, a' kik méltóságban helybeztettek. (x) 1 Tim. 2. 2.

(x) Ha jók azok, hogy meg-erősíttessenek; ha pedig gonoszok, hogy meg-téríttessenek.

K. Mi ennek-felette?

F. Még gondolatban is a' Tiszt. viselőknek gonoszt nem mondani. Prædik. 10. 18.

K. Vagyon-e más valami?

F. A' párt-útókkal magunkat össze nem egyeleteni. (y) Péld. 24. 21.

(y) Ez három utolsó tiszteink az elsőből folynak, tudnia illik az lelki ismertetést való alávetetéstől; a' ki ilyen, örömeit imádkozik, nem átkozódik és nem pártolkodik.

Egy-házi Tanítónak tisztje.

K. Micsoda a' Tanítónak tisztje?

F. Meg lássa hogy a' melly szolgálatott az Urba vött, azt be-töltsse. Coloss. 4. 17.

K. Mint cselekedheti azt meg?

F. 1. Az nyáj környül-való sünetlen vigyázással. (z) Esai. 62. 6. Csel. 20. 28.

(z) Mert a' Sátán sünetlen keresi azt be nyelni.

2. Az nyáj állapottyának szorgalmatos-san-való meg-tudása által. (a) Péld. 27. 23.

(a) Salamonnak ez tanítása igen reája illik erre az dologra, holott minden Tanító, Juhász avagy Pásztor.

3. *Az olvasásban-**való** figyelmezés által.* (b)
1 Tim. 4. 13.

(b) Szorgalmatosan kell tanulni, hogy különb
különb bép dolgokkal ugyan teli legyen.

4. *Ez életnek szorgalmatosságiban-**való**
maga nem egyelétése által.* 2 Tim. 2. 4.

5. *Rajta lévén az igének predikálásán,* (c)
alkalmatos s alkalmatlan időben. 2 Tim. 4. 2.

(c) Egyben kötvén ezzel az Sácramentumok-
nak ki-szolgáltatásokat, a' mikor az idő s' az
hely hozza.

6. *Catechizálás* (d) által. Galat. 6. 6.

(d) Az Görög ige annyit tészen.

7. *Az biveknek példájokká létele által.*
1 Tim. 4. 2.

K. Micsoda a' risztiben el nem járó Tanit-
ónak büntetése?

F. *Az Isten a' népnek vérét, az ő kezéből ki-
vánnya-meg.* Ezech. 33. 8.

K. Hány dolog kivántatik kiváltképpen,
az Tanitóvá léételhez?

F. *Kettő.*

K. Micsoda az edgyik?

F. *Hogy a' tanításra-**való** amaz hű beßédnek
szorgalmatos meg-tartója legyen.* [e] Tit. 1. 9.

(e) Jó és derék itéletű embernek kell annak len-
ni.

K. Micsoda az másik?

F. *Hogy alkalmas legyen az idvességes tudomány [f] által-való intéésre-is, és meg-győzesse az ellenkezőket. Tit. 1.9.*

(f) Tanításra való ajándékjának-is kellőnéki lenni.

Az Népnek tisztí.

K. Micsoda a' Népnek tisztí ez illyen Tanítóihoz?

F. *Az Nép tisztínek hat ágai vannak.*

K. Micsoda az első?

F. *Engedni, és magát alá adni. [g] Sid. 13. 17.*

(g) Az tudománynak tisztaságára és az intésvet hatalmára.

K. Micsoda az másik?

F. *Beccsúlani őket, és kiváltképpen szeretni. 1 Thess. 5. 13.*

K. Az harmadik mellyik?

F. *Minden jóvakból őket részesíteni. Gal. 6. 6.*

K. Micsoda az negyedik?

F. *Könyörögni érte, hogy nekik szőlés adassék, szájoknak bátorsággal-való megnyitására. Ephes. 6. 19.*

K. Micsoda az ötödik?

F. *Vádat ellenek hirtelen se nem venni. [i]*

1 Tim. 5. 19.

(i) Ez

(i) Ez az oktatás legelsőben az Ecclesiá igazgatóknak adattatott, de mindenekre szabhatni.

K. Miért kell a' népnek az ő Tanítóihoz magát így viselni?

F. *Három okért.*

K. Mellyik az első?

F. *Mert az Ur dolgát cselekszik.* [k] 1 Cor. 16. vers. 10.

(k) Foglalatossak a' Szenteknek öszve gyűjtésekben, Ephes. 4. 12.

K. Mellyik az második?

F. *Mert azok vigyáznak az népnek lelkéért.* [l] úgy mint számot adandók. [m] Sid. 13. 17.

(l) Ennek okáért tulajdon maga, a' maga el-
lensége, az ki ellenek áll ő nékik.

(m) Köteles ő lelki-isméretiben arra az mit
cselekszik.

K. Mellyik az harmadik?

F. *Mert egyébként az ő tiszteket szomorúsággal fognák cselekedni, melly nem használna a' népnek.* [*] Sid. 13. 17.

(*) Az Ur látván az ő sziveknek kesérttségét,
meg-verné azokat az kik őket meg-szomorítanak.

Cselédes ember tisztí.

K. Micsoda a' Cselédes embernek tisztí az ő

az ő cselédgyéhez az Isteni szolgálathoz dol-
gában?

F. *Meg-bádni az ő háza-népének hogy meg-
őrizzék az Urnak útát.* (n) Gen. 18. 19.

(n) Ez végre kell ő néki Istene gyakorlási há-
zában tartani, úgy mint könyörgést, Cate-
chizálást, szent irás olvasást: és cselédgyit
a' Gyülekezetben is tartozik fel-szoktatni.

K. Hát a' külső dologra nézve micsoda?

F. *Gondot viselni* [o] *azokrúl, a' kik az ő
cselédgye közé valók.* 1 Tim. 5. 8.

(o) Tiszteletes úton módon.

K. Micsoda az Feleségnek tiszti ezekben?

F. *Segétséggel lenni az ő* [p] *Férjének.* Mos.
1 Kón. 2. 18.

(p) Mind az Isteni felelemnek terjesztésében,
s' mind az külső dolgokban.

K. Micsoda az Férfiúnak tiszti az ő Fele-
ségéhez?

F. *Vélle lakni és szeretni őtet, mint az ma-
ga testét.* Ephes. 5. 28. 1 Pet. 2. 7.

K. Hát az Aszfzonynak hivatallja az ő
Férjéhez micsoda?

F. *Engedni annak mint az Urnak.* [q] Eph.
5. vers. 27.

[q] Az az, jó-akarattal és víg kedvel.

K. Micsoda tiszti annak, az kit Isten egy-
szer s-mind Atyává is tölt?

F. HA-

F. *Haragra az ő gyermekit nem ingerleni,*
(*) *hanem nevelni őket fenyétékben, és az Ur-*
nak (r) intésében. Ephes. 6. 4.

(*) Felettéb- való keménységet mutatván hoz-
zájuk.

(r) Isteni-félelemben, jó szokásban és tisztelés-
ges hivatalban.

K. Az Anyák tisztí ugyan itt micsoda?

F. *Nevelni az ő magzattyokat és oktatni a-*
zokat. (f) 1 Tim. 5. 10. Péld. 30. 1.

(f) Salamon le- írta a' leczkét, melyre ötet az
ő Anyja tanította volt.

K. Micsoda az Urnak, Afszszonynak tisztí,
az ő szolgálaihoz, szolgálóihoz? (t)

(t) A' Szólgákon, Szólgálókon értettetnek a-
zok, kik velünk egyetemben foglalatossok a'
mi dolgunkban, akar velünk lakjanak, akar
másut.

F. *Igassággal, és egyenlőséggel lenni hozzá-*
jok. (u) Coloss. 4. 1.

(u) A' mint az ő tiszteléséges főlgálattyyok meg-
érdemli, meg- gondolván azt, hogy az érde-
mes bérnek meg- tartása, égben kiáltó bűn.
Jac. 5. 4.

K. Micsoda az magzatoknak tiszték az ő
Szüléjekhez?

F. *Engedelmeseknek lenni azokhoz az Ur-*
ban. (*) Ephes. 6. 1.

(*) Szánakozásból, mindazáltal a' kegyességnek meg-
bántódása nélkül,

K. Hát Őn-köztők egymásnak mivel tartoznak?

F. *Hogy őszve ne vesszenek.* Mos. I. Őn. 45. 2.

K. Micsoda a' Szólga, Szolgáló tiszt?

F. *Szívnek együgyűségében, és minden jó hűségben tetszeni erőlködni az ő Uroknak, Alfsónyoknak, ha szintén kemények-is azok: nem csak szem előtt szolgálván, hanem tiszta szível, felvén az Istent.* Ephes. 6. 5. Tit. 2. 10. I Pet. 2. 18. Coloss. 3. 22.

Az edgyes személyeknek tisztok.

K. Mi kívántatik a' nőtél személyektől?

F. *Ha meg nem térteszerik magokat, házasodgyanak-meg, mennyenek férhez.* (x) I Cor. 7. vers. 9.

(x) Közönséges parancsolat ez, minden rendre tartozik.

K. Mint kell meg-házafodni, és férhez menni?

F. *Egyedül csak az Urban.* (y) I Cor. 7. 39.

(y) A' Szüléknek meg-edgyezésekből, és az Valáfra s' Isteni felelemre való szorgalmatos tekintetből.

Az Fe-

*Az Felebarátoknak egymáshoz-
való tisztek.*

K. Mi kívánratik a' Fele-barátoktól, kik edgyűt élnek, és rársalkodnak?

F. Azon lenni, hogy egymást meg-becsűllýék, és fel-indítsák az Atya-fiúi szeretetre, és az jó-cselekedetekre. Sid. 10. 24.

K. Micsoda indulattal kell lennünk azokra a' dolgokra nézve, mellyek az mi fele-barátinkon esnek?

F. Az örülőkkel örülnünk, a' sírókkal pedig sírnunk-kell. (z) Rom. 12. 5.

(z) Késék lévén azoknak nyavalyájoknak meg-könnyebbitésére, a' mennyiben töllünk lehet; és némelly ügyökben ugyan erők letti-is, 2 Cor. 8. 3.

K. Micsoda az jó Felebarátnak haszna?

F. Jobb az, a' távul lévő Atya-finál. (a) Péld. 27. 10. (a) Akár az helyre, akár pedig az indulatra nézve.

K. Micsoda leg-jobb úttya, mellyen Felebarátinkat a' szeretetben hozzánk inkább meg-tarthattjuk?

F. Az kinek baráti vannak, tisztelni kell a' barátságot. Péld. 14. 24.

K. De ha néhánykor meg-találunk véleek háborodni?

F. *A' nap az ti haragotokon le ne mennyen.* Ephes. 4. 26. (töllők?)

K. Hát ha minden-nap ingereltetnénk

F. *Ne győzettesél meg a' gonosztúl, hanem inkább a' gonoszt jóval győzd-meg.* Rom. 12. 21.

K. Mikor embernek sok ellenségi vannak, mint kell békeességben élni?

F. *Midőn jó akarattal vagyon az Ur valakinek utához, még ellenségit-is jó-akarókká térsi ahoz.* (b) Péld. 6. 7.

(b) Hanem ha az Ur az ő bölcsességében jóbnak tudgya lenni minékünk; hogy az gonosz embereknek gonofságokkal gyakoroltasunk.

K. Hát ha ember olly istentelen helyben lakik, az hol többire senkivel nem barát-kozhatik?

F. *Azon légyen, hogy a' gonosz el-fordúlt nemzetségnek közötté fénlyék mint a' szövérnek.* Phil. 2. 15.

Alkuvásokban-való igazgatás.

K. Mint kell magunkat az emberekkel-
való bánásunkban viselnünk?

F. Sen-

F. Senkit semmi dologban, sem el nyomnunk;

(c) sem meg nem kell csalnunk. (d) 1 Theff. 4. 6.

(c) Ama' kemény és mostoha vállak való bánáfsal, minémü az zaklatás, usora, ajándékért való szolgálat, &c.

(d) Ravasz és hegyes avagy mély practikákkal, minémü az hamis mértékek, az rosz marhának mesterséges el-adása nagy áron, &c.

K. Micsoda az regulája tanusága, melly által minden mi alkuvásunknak igazgattatniok kell?

F. Valamit mi akarnánk, hogy cselekedgyenek velünk az emberek, mi-is azt cselekedgyük egyebekkel. Matth. 7. 12.

Gazdag embernek tisztai.

K. Micsoda a' gazdag ember tisztai?

F. Tisztelni az Istent az ő gazdagságával. Péld. 3. 9.

K. Miben cselekedhetni ezt főképpen?

F. Ha ember jó cselekedetekben léend gazdag, és az adakozásra kész, hajlandó. (e) 1 Tim. 6. 18.

(e) Ingyen adván mind kölcsön, s' mind egyb-ként, Mos. V. Kön. 15. v. 8. és néhánkor az adófságot is el engedvén. Neh. 5. 9. &c.

K. Hány dologról kell a' gazdagnak magát ójni?

F. *Kestőtül; az elmének fel-fuvalkodásátúl, és az reménségnek a' bizonytalan gazdagságban vetésétül.* (f) 1 Tim. 6. 17.

(f) Attól a' vélekedéstül, mintha ő azért hogy gazdag, Isten kedvében volna, és olly ember az minéműnek kellene lenni.

K. Minek kell a' gazdag ember örömének lenni?

F. *Hogy meg-aláztattatott.* (g) Jac. I. 10.

(g) A' gazdagság hivságának, és veszedelmes voltának meg-ismérése által.

Szegény ember tisztí.

K. Micsoda a' szegény ember tisztí?

F. *Meg-tanúlni, és tudni mint kelljen meg-aláztatni, síkölködni, mint búvölködni.* Phil. 4. vers. 12.

K. Mellyik az a' legjobb mesterség, melly által ember bizonyossá tétetethetik, hogy valamig él utolsó szűkségre nem jut?

F. *Keresni elsőben az Istennek országát, és az ő igazságát.* (h) Matt. 6. 33.

(h) Az életnek azt az újulását, melly az Isten országának örököséhez illik.

K. Miben áll a' szegénynek öröme?

F. *Hogy fel-magasztaltatott, Isten fiává, leányává tétettetvén, kegyelem által.* (i) Jac. I. 9.

(i) Az az Sz. Léleknek értelme abban, az helyb.

Koros embereknek tisztek.

K. Micsoda a' koros embereknek tisztek,

F. *Hogy legyenek józanok, tisztességessek? mértékletessek; az hitben, szeretetben, és a' törésben éppek. (k) Tit. 2. 2.*

(k) Ezek a' tisztek mindenektől meg-kivántatnak, de kiváltképpen az öreg emberektől.

K. Mikor az vénség dicsőségnek koronája? (l) (l) Az az, mikor érdemli meg leg-inkább az tisztesség-tételt?

F. *Mikor az az igazságnak útában találtaik. Péld. 16. 31.*

K. Mi kivántatik az Öreg Aszszonyoktól?

F. *Hogy szentséghez illendő öltözéttel éllyenek, ne legyenek szitkosok, ne szolgállyanak az sok bornak: és az ifjú Aszszonyi-állatokat bölcseségre tanítsák, hogy férjeket, és magzatnyokat szerezsek. Tit. 2. 3, 4.*

Az Iffiaknak tisztek.

K. Hány tisztei vannak az Iffiú népnek?

F. *Három kiváltképpen.*

K. Mellyik az első?

F. *Meg-emlekezni az ő teremőjokről. (m)*

Prædik. 12. 1.

C 4

(m) Az

(m) Az ő virágjokban lévő esztendejeket, Istennek ismémentire és szolgálattjára szentelni

K. Micsoda az másik?

F. *Hogy józan elméjűvek, mértékleteksek legyenek, és az Ifiúságnak kívánságát el-távoztassák.* Tit. 2. 6. 2 Tim. 2. 22.

K. Mellyik az harmadik?

F. *Az öregeket meg-böcsülni.* Mosis. III. KÖN. 19. 32.

K. Mivel jobbithattya-meg az Ifiú az Ő uttyát?

F. *Az Isten beszédének meg-tartásával.* Solt. 119. 9.

Mindeneknek summája.

K. Micsoda rövid summája az ember egész minden tisztinek?

F. *Az Istent felni, (n) és az ő parancsolatát meg-tartani.* (o) Prædik. 12. 13.

(n) Szorgalmazatosan ójni embernek magát, hogy Istenét meg ne bántsa.

(o) Az ő ki jelentett akarattjára vigyázni, és azt az idvelességnek útában tanácsosunknak tartani. Solt. 119. 24.

K. Micsoda mind ezeknek jótalma?

F. *A ki ezeket cselekszi meg-marad mind örökké.* Solt. 15. 5.

Istené egyedül a' dicsőség. Amen.

EGYNEHANY SZEP RÖVID

KÖNYÖRGESEK,

*Melleyeknek valamellyikét mind annyiszor el kell mondani, valamennyiszer
ez Lelki A. Bé. Cének tanulásához
és gyakorlásához kezdünk.*

Világosságoknak édes Attya, ki magad ígérted, hogy valakinek bölcseségre vagyon szűksége, kérjen te tőlled, kegyessen és rijogatas nélkül mindeneknek adó jó Istentől; és adattritik néki: Mi Uram, magunkban igen megvesztünk; az tudatlanságnak sűrű sötétsége, mint valami temerdék hályog, elfogta szemeinket: melly miatt vakabbak vagyunk Lelkünkben, amaz vakon született Bartimæusnál. Oh dicsőségnek Attya, könyörűly rajtunk, és adgyad nekünk az bölcseségnek és nyilatkozásnak lelkét, az Ur Christus isméreri által: világosítsd meg elméinknek szemeit, hogy érthessük az ő hivatallyának amaz reménségét, és az ő öröksége dicsőségének a' Szentekben, temerdék dús gazdagságát. Hogy az mint a' beűnök

Jac. 1. 1.
7. és 15.

Eph. 4.
11.

Marc. 10.
46.
Ephes. 1.
17. 18.

Eph. 4.

lévő

lévő tudatlanság miatt, a' te életedtől el-idegenültünk volt; a' berént az te akaratodnak idvefséges értése által, a' valóságos szent élethez ismét hozzá édesedgyünk; a' te Fiadnak általa. Amen.

Más.

Solt. 127.
1, 2.

OH mi Urunk Istenünk, az kinek áldása-nélkül, minden szándék és erőlködés csak haszontalan: adgy búséges áldást oñan fellyúl mostani igyekezetünkre. Bölcsesség-nélkül szükölködünk Uram, az te bölcs igéd által taníts-meg minket. Adgyad hogy a' te szent beszédednek tilzra tejét, mint mostan búlettetett csecsemők kívánhassuk; hogy az által mind az értelemben, s' mind az istenes szent életbē inkább inakb nevedehessünk, az Ur Jéfus Christus által. Amen.

Más.

Jac. 1. 23.

Y. 23, 24.

AZ te szent Törvényed Uram, lelki tükör, melly a' bűnöknek mindē mottakait élőven ki-mútogettya bennünk: Adgyad azért kegyelmes Atyánk, hogy midőn az te akaratodat, szentséges igédből tanuljuk, ne légyünk ollyak mint az kik a' tükörben bé-tekintvén, a' szennyet orczájokon meg-láttyák, s' azonban el-felejtik onnan le-

naa le-mosni; hanem inkább hogy az miket tanulunk meg-érthessük; a' miket meg-értünk szivünkben rejthessük, és életünknek meg-jobbitásában-is, mentül hamaréb elő-ven ki-ábrázolni igyekezhessük, a' te Fiad az mi édes Idvezítő Urunk által. Amen.

7. 22.

Hála-adás az lelki gyakorlás után.

KEgyelmes Istenünk, ki az te dicsireted, a' csecsemőknek szájok által rendelted végben vinni; te benned gyönyörködik az mi lelkünk, hogy ekképpen minket, kik természetünkben csak kőlykök volnánk, méltóztatz a' fiaknak kenyerére, à te szent akaratomnak idvességes értésére. Oh édes Atyánk Istenünk, kegyelmez-meg a' mi bűneinknek, és a' te hatalmas lelkednek ereje által, cselekedetképpen-is azokban az miket a' te szent Igédből tanulunk, vid-végben a' te dicsiretedet mi általunk; hogy a' te Igédnek ne csak hallói és tanulói, hanem cselekedői-is lehessünk. Tartsd és áld-meg közönséges keresztyén Anyaszent-egyházadat, Fejedelmünket, Fejedelem Aszfonyunkat, minden magokkal edgyűt. Ald-meg egyéb Gondviselőinket-is, és minden hiveidet. Sies édes Jéfusunk, az te Országoddal belénk bé-fállani: hadd a' melly

Solt. 3. 3.

Matt. 15.
26.

Jac. 1. 22.

Gal. 2. 20.

Rom. 8.
17.

melly életet a' testben ez földön élünk, él-
hefsük te általad élő Istennek minket szer-
ető és magát értünk halálra adó edgyetlen,
egy Fiában való hit által. Hogy osztán
Menyben-is te veled edgyütt éllyünk, egy-
gyütt dicsóúllýünk, és az állandó örökség-
ben néked örök őstársaid lehessünk. Az kit
szent Aryáddal és a' Szent Lélekkel edgyütt,
éneki zengedezésünkkel, az mint te meg pa-
rancsoltad, akképpen tisztelünk:

Eneki fel-szóval, &c. Solt. 26. 7, 8.
rövid időkor: ha pedig rá érkezhet-
ni; mind végig. Így az 25-dik Sol-
tárt az első szakasztásig egyszer;
mászsor, meg a' többit: Gyakrab-
ban pedig a' 19-dik Soltárt az 4-dik
verstől fogva végig; avagy a' 119-dik-
nek valamellik darabját vagy betű-
jét; avagy más alkalmatost.

Más.

Sid. 5. II.
12.

MI édes Istenünk, az Ur Jésus Christus-
ban szerelmes Atyánk; az te kedves
Apostolod által adod értésünkre, melly igen
haragszol te azokra, az kik a' gyakor tanítá-
sokra semmit az Tudományban nem öreg-
bűlnek; az kik öregbűlnek is pedig, ha az
által

által meg nem jobbúlnak : örök tűzzel fizecz te az ilyeneknek , oh irgalmas Urunk, könyörűly rajtunk ; ne mi légyünk amaz meg-vettetett és a' meg-átkozáshoz közelgető föld , melly a' sokszori szép firos záporok után-is , ugyan csak tövissel és bojtortjánt terem ; hanem inkább az igazságnak amaz Doctóráát sziveinkben el-küldvén , segéld-fel erőtelenségünket : hadd tellyünk-bé az te sűrű szép oktarásidnak zápor esőire, minden bölcseséggel , a' Christus beszédének bővséges bennünk lakása által : Hogy sovány szivünknek földé azzal meg-firosodván , tenéked untalan velünk bajlakodó édes Urunknak, illendő sok szép termélekkel meg-gyümölcsözhesünk, életünknek mindé részeiben ; és osztán amaz örök áldásnak, te tölled mi-is részeli lehessünk örökkön-örökké, a' Christus által. Amen.

Sid. 6. 1, 2,
3, 4, 5, 6, 7.

Ján. 14.
26.

Rom. 8.
26.

Sid. 6. 7.
Col. 3. 15.

Sid. 6. 6.

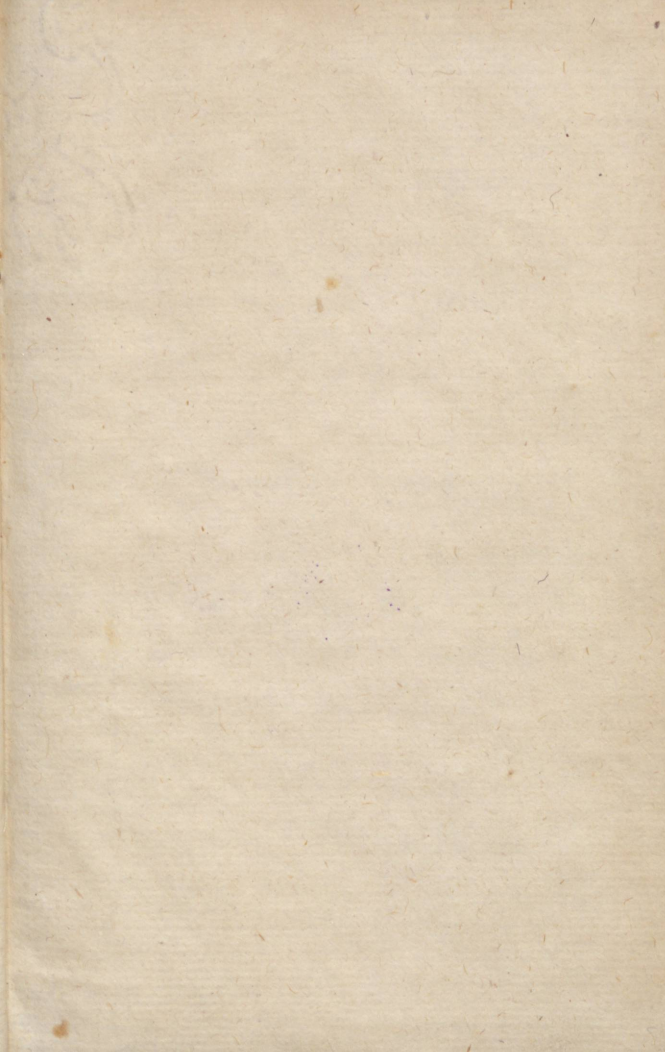
Y. 8.

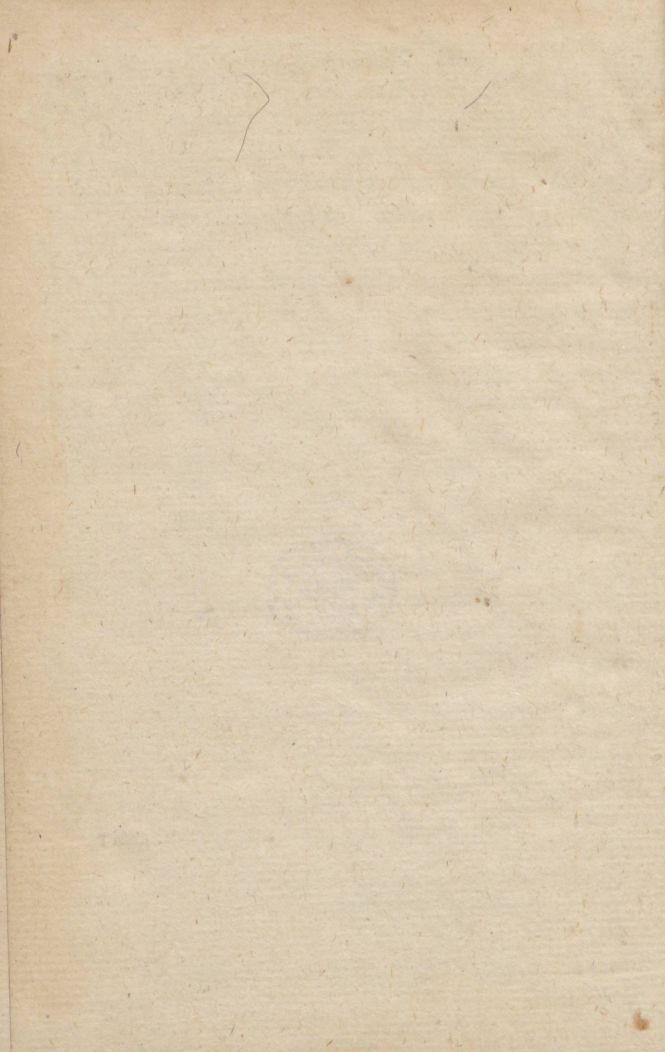
Mindgyárt az Soltár éneklés következék ez után-is , a' szerént az mint fel-lyeb meg-jegyeztetett.

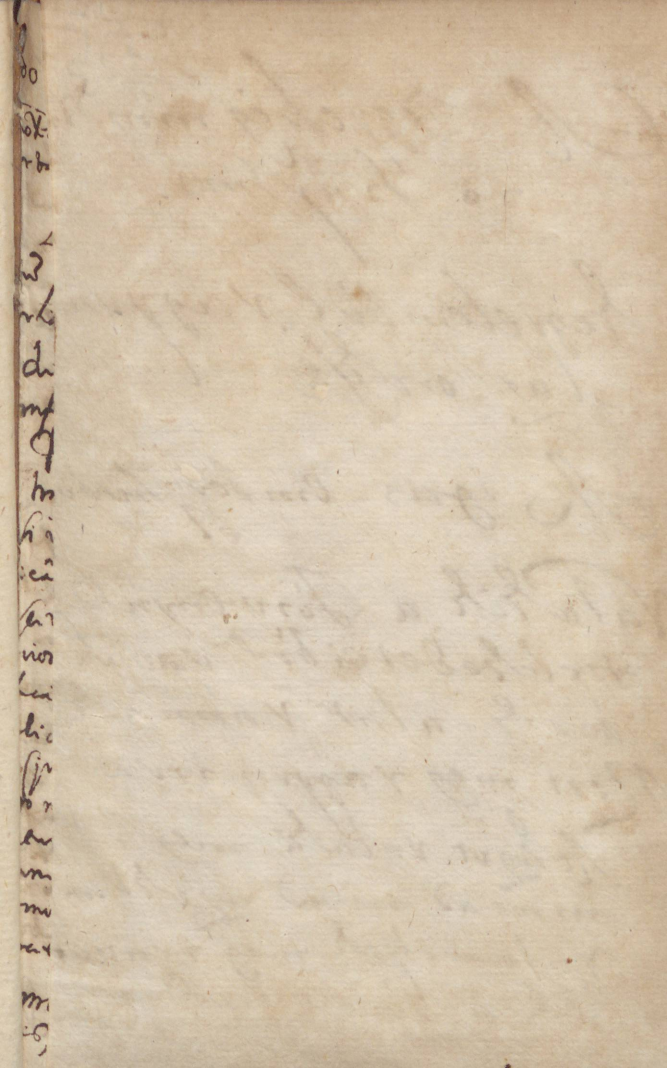
V E G E.

do
de
re

w
re
de
my
of
in
fi
ca
en
nos
lei
lie
for
on
m
m
re
m
is

A Regjersig minnd
re Hafns.

Regjersböl Vagvun
la or Ege

A igas em ber hitbo
el

Vala til a Förluyn
tseledet ei br vamm
ar d ulat vanna e.

Mert meg Vagvun irvz
At lovt vala e meg n
mrad minn avoban
Valamelye meg vramat
n a förluyn e

